

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszadási
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 22.

Ázsia.

A ki közlünk Németországban, Ausztriában járt, gyakran megszemjázott a lelke egy kis hazai hír után s akkor a pinczérhez odaszólt a kávéházban: »Bitte eine ungarische Zeitung.«

Egy percz múlva a pinczér asztalodra tette a — Pester Lloydot.

Ez a német nyelven szerkesztett budapesti lap a magyarság szócsöve a külföldön. Magyar lap: a Pester Lloyd. Külön előterjesztett, hosszas magyarázat után kaphat az ember magyar nyelvű ujságot.

Magyarországon is ismert nyomtatvány a Pester Lloyd. A szabadelvű kormányoknak volt a Leibjournalja, mert tudvalevőleg a legszabadelvűbb polgártársak kedvencz börzei nyelve Magyarországon ma is a német, a szabadelvűpart pedig ezekre támaszkodott. Természetes, hogy véleményét is mindig ezekkel közölte először, természetesen németül.

Ilyen »természetes« utakon és módokon lett magyar félhivatalos lappá a börzelovagok lapja.

Pedig ez a lap arra lenne szánva, hogy a legnemesebb hivatást töltsse be. Külföldi nagy elterjedése mellett a német nagy közönség körében a magyar ügyeknek igaz föltáráásával megannyi igaz barátot szerezhet s németsége dacára örök

hálára kötelezhette volna a magyarságot.

Nem tagadhatjuk, sokszor tett is Falk lapjával nagy szolgálatokat, de pártjának bukása módfelett kihozta sodrából és izetlen és alaptalan támadásra készítette a magyarság ellen.

A Pester Lloyd az ellenzék győzelmét ázsiai invázióknak nevezte, az új képviselőház első ülését pedig kannibálok üvöltésének. Tessék elképzelni, micsoda fenomenális hatása lehetett ennek a kijelentésnek Németországban és Ausztriában! Az elismert »ungarische Zeitung« így ír a magyarság győzelméről; mit írjon akkor a Neue Freie Presse?

Volt és van és (legalább egyelőre) lesz is még Magyarországon egy ázsiai invázió. Muszka és lengyel közvetítéssel származik hozzánk: Ázsiából. Ott jönnek be, a hol valamikor Árpád fejedelem vitézei megpihentek. Hont foglalni jönnek — s ha tudnak irni-olvasni, akkor a Pester Lloyd előfizetői lesznek. Persze, hogy ezeket az ázsiaiakat nem bántja a Pester Lloyd. Pedig a rutének a tanuk rá, hogy Ázsiából nemcsak a tatárok jöttek Magyarországra tatárjárással.

Ázsia a Pester Lloydnak Kossuth Ferencz, Apponyi Albert, Rakovszky István, Ugron Gábor, Bánffy Dezső, az Andrásyak, Zichyek, Károlyiak, Batthyányiak. Nem Ázsia Rosenberg Gyula, Vészi József, Wolfner Tivadar és a többi europeerek. Ezek Európa színe-java, a kiket

boldogan vallhat szerelmes fiainak a magyar nemzet.

A magyar közvélemény mód felett felháborodott ezen a vakmerő cikkben. Pedig nincs ok olyan nagy haragra.

A Pester Lloyd eddig jól tartott, jól kitartott udvaronc volt. Megfizették busásan a véleményét s még a véleményét is mástól kapta. Fődolog volt a helyes értesülés a börzéről s a politikai börzéről: a Lloyd-klubból. Ezt híven közreadta s megélt gond és gondolat nélkül.

Most azonban olyan világ kezdődik, a mikor a magyarságért küzdeni kell, küzdeni kitartással, lelkesedéssel, gondolatokkal. Cselekedni és gondolkozni kell. Ebben az új légkörben, mely idegen szívtől nem jól érzi magát.

Nem csoda, ha megharagudott s beleharapott a lábikrájába annak, aki miatt most az ő kedves gazdája nem adhat olyan busás jutalmakat.

Nem érdemes ráfigyelni. A karaván haladjon tovább. Ilyen csekélységekért elég volt az az erélyes leintés, a miben az európai érzékű lap délnyugat-ázsiai eredetű szerkesztője részesült.

A Pester Lloyd pedig csak hadd gyakorolja a hűség erényét tovább is haladkó gazdájával szemben. Vele sorvad, vele enyészik. Az efféle inzultusok pedig csak annál jobban megerősítik a magyarságot abba, hogy valahára rázzunk le magunkról mindent, a mi csakugyan — ázsiai.

Dr. K. A.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szerencsétlenség.

Irta: Peaux Armande.

Akkor történt, mikor Drick nem volt odahaza. Valahol messze, Hollandia belsejében munkát kapott egy homokásánál és eltarthattott még vagy három hétig, míg visszakerült. Alighogy kitétte a lábát a házból, a gyerek belevesszett egy csatornába, ott, a ház mögött. Az egyetlen gyerek halálát azonban csak akkor tudhatta meg, mikorra visszatért. Mert sem ő, sem az asszony nem igen szerettek levelezni és sohasem irtak egymásnak. Az első nap az asszony odahaza maradt a kicsiny halott mellett, csak estefelé, napnyugta után távozott.

A pékhez ment, hogy kenyeret vegyen. Igen erősnek látszott és nem is beszélt a történetekről. A pékné szeretett volna neki valamit mondani, de nem igen talált szavakat. Ha könnyezni látta volna, vagy a hangos jajgatását hallja, bizonyára megpróbálja vigasztalni, de ez

a félelmetes nyugalom félelmetes tartózkodásra kényszerítette. A boltban, mint rendesen, friss kenyér- és kávéillat áradt szét, de az asszonyok mégis úgy érezték, mintha ma másképpen volna.

Mikor a pékné belerakta a kenyeret vevőjének a kék kötényébe, fejcsóválva jegyezte meg:

— Most már sohase tehetek neki félre mogyorót, ha maga jön. Igazán olyan szomorú.

— Nagy szerencsétlenség történt — viszonzta a másik asszony és aztán éppen olyan nyugodtan, mint ahogy jött, eltávozott.

— Nincs semmi szíve — gondolta magában a pékné.

Nagy baj, nagy baj — ezzel vigasztalták a szomszédok és ő mindannyiszor gépiesen viszonzta a szavakat.

— Az ilyesmi ellen nem lehet védekezni, senkinek sincs módjában előrelátni az Isten rendelkezéseit: ember tervez, Isten végez... Ezekkel a szavakkal engedte magát vigasztalni,

míg végül már önmagát is, meg a gyermeket is, mint valami áldozatot tekintette. A szerencsétlenségnek meg kellett történnie. Később voltak perczei, mikor a hiúság is belevegült a fájdalom érzésébe. Büszke lett a kis halottjára, amely sápadt kis arczocskájával oly szép csendesen feküdt a fehér ravatalon.

— Mint az angyalok az égben.

— Csak a szemével volt baj — mesélte mindenkinek, aki eljött a halottat megtekinteni. — A szemei sehogy sem akartak lecsukódni; már pénzdarábokat is tett rájuk, az sem használt, mindig csak félig nyitva maradtak. Mégis borzasztó volt. Az ő különös természetével ezt tekintette a legszörnyűbb kinnak. Neki a halott inkább valami játékszerféle volt, amit megbámulni, megcsodálni engedett, mint olyan lény, amely valaha élt és akit szeretett. Aztán elkezdte dicsérni. — Olyan szépen tudott játszani... miközben könnyei végigpatakzottak ajkán, anélkül hogy felszárította volna, azzal a csendes tudattal, hogy ezt a megindultságot mutatnia kell.

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

angol divatszabó cég

Nagyvárad,
 Fő-utca.

(Uri Casinó épület)
 TELEFON 520.

Szövetekméterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi öltönyöket**, s minden e szakbat vágó ruhaneműeket. — **Női costumókevalódi angol SZÖVETEK** nagy választékban.

Justh.

Justh., egy név volt most az ellenzéki koalíció győzelmének pecsétje.

Zöld bársony diszmagyarban állott az elnöki széken s mikor daliás alakja megjelent a magas emelvényen, kisötletelt a megdöbbenés a volt kormánypártiak arcán.

Mily bizarr két kép, mikor bezárták a házat s mikor megnyitották.

Akkor az utolsó napokban tört elnöki emelvény, összerombolt miniszteri padok s kivert darabontok s a folyosón egy megriadt ember, ki zsebkezdőjét szorongatta s kezdte érezni, hogy elnöki székből nem lett volna szabad azt tenni, amit ő tett.

Ma új az elnöki emelvény és új benne az elnök. Diszmagyar a ruhája és jó magyar a lelke. Ellenzéki ember volt, ma ház elnök, nem párt ember többé s neki hinni is lehet, hogy elfogulatlan lesz magas méltóságában. Előtte állanak az új miniszteri székek. Még nincs gazdájuk, de azok is új embereket várnak s új embereket kapnak.

A kivert darabontok helyett pedig bejött az ellenzéki többség, mely amily keményen háborgott a törvényszegés idején, úgy tud most, eléggé nem dicsérhető higgadsággal élni győzelmével.

Egy fecske nem csinál tavaszt, de a tavasz meghozza a fecskéket mind. Ez a választás a tavasz első fuvalma, mely virágot éleszt és gyümölcsöt érlel.

Márczius 15. nemzeti ünnep.

A függetlenségi pártban mozgalom indult meg, hogy márczius 15-ikét az idén nagy fényvel ünnepeljék meg. A nevezetes napon a képviselőház ülést nem tart. De ami a programmban a legnevezetesebb, *Madarász* József már a napokban javaslatot terjeszt a Ház elé, hogy a nemzeti ünnepek sorából töröltsék április 11-ike, márczius 15-ike pedig nemzeti ünnepnek deklaráltassék. Itt említjük meg, hogy a kolozsvári egyetemi ifjúságban is megérlelődött a gondolat, hogy a Bánffy Dezső által nemzeti

ünnepé avatott április 11-ike helyett márczius 15-ikét kívánja a törvényhozás által régi jogába visszaállítani, mint a magyar szabadság virradatának igazi husvét napját. Az ifjúság elhatározta, hogy fölír a képviselőházhoz, a többi főiskolai köröket és egyleteket is fölkeresi, hogy hasonló szellemben foglaljanak állást márczius 15-ike mellett.

A pártok számaránya.

A képviselőháznak ez idő szerint 448 tagja van, mert ötnek kettős mandátum jutott. E 448 követ közül — amennyire most megállapítani lehet

függetlenségi párti	165
szabadelvű párti	142
disszidens	26
néppárti	26
új-párti	14
pártonkívüli	8
demokrata	2
szocialista	2
román	8
tót	1
szerb	1
szász	13
horvát	40

ORSZÁGGYÜLÉS.**A képviselőház ülése.**

Budapest, febr. 22.

A képviselőház mai ülése kizárólag az osztályok kisorsolásával és három jegyző megválasztásával kelt el. A mai választások alatt megismétlődtek az ellenzéki vezérek mellett való óvációk, viszont a szabadelvűpárt azt tette, hogy a szavazások alatt egyszerűen kivonult és egyszerűen nem szavazott.

Érdekesebb volt ma a folyosó, mint a tanácskozóterem, előbb csak suttogva, később mind hangosabban jutott kifejezésre az a meggyőződés, hogy az átmeneti kabinetből *semmi sem lesz*. Azután jelekből következtették, hogy *csakis koalíciós* kabinetnek lehet alakulnia, a melynek elnöke más mint *Andrássy* nem lehet.

Ilyen jel *Apponyi* tegnapi beszéde. Másrészt pedig a függetlenségi pártban egyre terjedő ellenzéki áramlat, mely valószínűleg este kifejezésre jut az értekezleten, hogy t. i. nem kell átmeneti kabinet.

Szabadelvűpártiak is az átmeneti kabinet ellen vannak, de leginkább azért, mert *Darányi* állna az élén.

— Inkább *Justh* Gyula, vagy bárki más, mint *Darányi*, — mondta egyik előkelő szabadelvű képviselő.

Egyébként most már rövidesen elválik, mi lesz.

A mai választások egyik érdekes incidense *Szöts* Pál esete volt. *Szöts* Pál t. i. november 18-án jegyzősködőit *Perczel* mellett és ezt a szövetkezett ellenzék meg nem bocsátja neki. Hiába jelölte a szabadelvűpárt jegyzői állásra, az ellenzék ez alkalommal nem respektálta a pártközi szokásokat és ma *Szöts* nevét a jegyzők listájából törölték és *Lszterházy* Kálmán gróf nevét nyomatta ki. Ezért vonult ki a szavazás előtt az egész jobboldal mire az ellenzék egy része átvonult a jobboldalra és onnan szavazott.

A tegnapi mámor után ma jóformán disztelenül indult meg a képviselőház ülése. Háromnegyed tizenegy óra mult, amire annyira együtt volt a Ház, hogy *Justh* Gyula szükségesnek látta, hogy megnyissa a tanácskozást. Előbb nagy költözködést végzett. Tíz óra felé, amikor még kevesen voltak a teremben, odament a régi helyéhez és telpakkolta ott a régi holmiját. Egy régi, ütött-kopott házszabályt, nagy csomó iró-papírost, jegyzeteket, képviselőházi naplókat vitt magával az elhagyott fiókból az elnöki emelvény íróasztalába.

Az ülés különben az osztályok kisorsolásával kezdődött. Ez az unalmas proceszus, amelynél *Justh* Gyula elnöknek *Tassy* Károly irodafőigazgató és *Szakács* Zoltán jegyzők segédkeztek, egy óránál tovább tartott. A folytatása sem volt változatosabb: a bizottságokat és még három jegyzőt választottak. A névszerinti szavazás eredménye alapján a Ház bizottságai imígyen alakulnak meg:

Gazdasági bizottság: Gróf Bethlen István, Dániel László, Hegedüs Károly, Horváth Dezső,

Temetés után üresnek, elhagyottnak találta a lakást és most még gyakrabban átszaladt a szomszédokhoz. Minél inkább tüntek a napok, annál nyugtalanabb lett és esténként valóságos félelem győttörte.

Mit fog mondani *Drick*? Mikor úgy elüldögélt a kamrácskájában, könyökét feltámasztva az asztalra, előtte az égő lámpával, a falakon pedig folyton növekvő és mozgó árnyékával, ilyenkor majdnem megbénította az iszonyat. Apró bogarak repültek körül a lámpát, zümmögéssel töltve meg a levegőt. Néha összecsapta a tenyereit, és ha egy legyecské maradt a kezében, utána mindjárt tovább hallotta az egyhangu, éneklő zajt a füle körül. Órákig elnézgette, szinte álmódzva, miképpen szállnak a szunyogok a lámpához, aztán megint eltűnnek a szoba sötét sarkáiban, hogy egy pillanat múlva ismét a világosságot keressék. Éjjel felriadt álmából és ilyenkor megint elfogta a félelem. És a napok, melyeket legszívesebben visszatolt volna, jöttek, egyik a másik után könyörtelenül miközben folyton gondolkozott. — Olyan jó

volt, de szeleburdi; vajjon mit fog most csinálni? Néha elfeledkezett a férjéről és csak a gyerek járt az eszébe, «amely már angyallá lett» és «senki sem hal meg az ideje előtt és ennek így kellett történnie». Aztán egy kicsit megnyugodott.

A férfi megjött és immár ott állott szemben vele, az asztal mellett. Nedves szemmel mindent elmondott neki egy kis körülírással, közben sokat sirva.

— Szerencsétlenség volt.

És az ő határozatlan pillantása alatt, melylyel hallgatta anélkül, hogy ránézett volna, mindig újabb és újabb részleteket talált ki, hogy ártatlanná mossa magát. Éppen azon volt, hogy ruhát mosson, a gyerek mellette állott, hiszen tudod, milyenek a gyerekek, és az ember nem vigyázhat ezerfelé. Még megfogta, de kicsúszott a kezéből és eltűnt a mélységbe. Aztán befejezte ezzel a mondással:

— Ha a szerencsétlenség úgy akarja! . . .

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-féle ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okl. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

Elvállalja villamos világítási berendezések, elektromotorok-, távbeszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezések és munkálatok műszakilag tökéletes

==== kivitelt.====

IZZÓLÁMPÁK.

==== MODERN ====

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségleíranyzatokkal

. szívesen szolgálunk.

Malatinszky György, Molnár János, báró Nopcsa Elek, Nyegre László, Öbert Károly, Rátkay László, Salamon Géza.

Mentelmi bizottság: Gróf Eszterházy Mihály, Gál Sándor, Hentaller Lajos, Hencz Károly, Hlatky Endre, Kálosi József, gróf Keglevich István, Kubik Béla, Olay Lajos, Pisztóry Mór, Popovics Vazul István, Samassa János, Sztáray Mór, Szivák Imre, gróf Sztáray Sándor, Várady Károly, Vázsonyi Vilmos, Zboray Miklós.

Naplóbíró bizottság: Berzsényi Jenő, Bittó Dénes, Bozóky Arpád, Csépan Géza, Csincsek Flórián, báró Dániel Tibor, Ferenczy Géza, Fogarassy Zsigmond, Geréb János, Gyárfás Endre, Györgypál Domokos, Héderváry Lehel, Hrabrovsky Guido, Karácsonyi Sándor, Maitényi Adám, Molecz Dani, Ráth Endre, Rudnay Sándor, Szász Zsombor, Szikcsák Ferencz, gróf Teleki Pál, Trauschenfels Emil, Trubinyi János, Uray Miklós, Világhy Gyula, gróf Zichy Miklós.

Összeferhetetlenségi állandó bizottság: Elnök: gróf Károlyi István. Helyettes elnök: Günther Antal. Tagok: gróf Andrássy Tivadar, Eötvös Károly, gróf Hadik János, Heincz Hugó, Hellebronth Géza, Leszkay Gyula, Popovics Vazul, Rakovszky István, Szentiványi Arpád, Zboray Miklós.

Jegyzőknek: gróf Esterházy Kálmánt, Dedovics Györgyöt és Luby Gézát választották meg. Szóts Pál tehát kibukott a jegyzői székéből.

Az egyetlen apró vita, amely ma délelőtt volt a Házban, annál a kérdésnél fejlődött ki, hogy az állandó igazgató-bizottság megalakulása mikor történjék? Justh Gyula elnök azt indítványozta, hogy az igazoló-bizottság ma délután 4 órakor alakuljon meg.

Polónyi Géza ezt a házszabályok 28. pontjába ütközőnek mondja

Justh Gyula: Neki van igaza, de az indítványát mégis visszavonja. Az igazoló bizottság megalakulásának a kérdése egyelőre maradjon függőben.

A Ház ilyen módon el is fogadta az indítványt.

A választás eredményének kihirdetése után Justh Gyula elnök arra kéri a képviselőházat, hogy a legközelebbi ülését az új kabinet megalakulása miatt márczius 8-ikán tartsa meg. Ha az új kabinet addig nem alakulna

meg, akkor kormány nélkül tartsák meg márczius 8-ikán az ülést.

A képviselők mandátumát a legközelebbi ülésen végleg igazolni fogják, azok kivételével, melyeket addig megtámadnak.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés 2 óra 10 perczkor véget ért.

Tisztelgés az új elnöknel.

A képviselőház tisztikara tegnap délelőtt fél tíz órakor Andor Gyula elnöki tanácsos vezetésével az elnöki fogadó nagytermében tisztelgett Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél, akit a terembe léptekor élénk éljenzéssel fogadtak.

Andor Gyula elnöki tanácsos ezután a szavakat intézte az új elnökhöz:

Méltóságos elnök ur! Jól tudom, hogy Méltóságod nem kedvelője a külsőségeknek, de éppen ezért köszönettel tartozunk, hogy volt oly kegyes nekünk alkalmat adni, hogy a képviselőház elnökévé történt megválasztása után megjelenjünk és tisztelgünk.

Hosszu parlamenti működéséből már ismerjük azon kiváló tulajdonságait és erényeit, amelyeknél fogva az országban közbecsülésnek örvend; de ezeket méltatni nem mi vagyunk illetékesek.

Mi azért jelentünk meg, hogy egyrészt mély köszönetünk nyilvánítása mellett tisztelettel üdvözljük, másrészt azon őszinte kívánatunknak adjunk kifejezést: adjon az Egek Ura Méltóságodnak erőt és egészséget az ország ezen legszebb, de egyuttal legnehezebb tisztségének sikeres betöltésére. (Élénk éljenzés.)

Most pedig engedje meg Méltóságos uram, hogy magunkat magas kegyeibe ajánljuk: igyekezni fogunk szives jóindulatát azzal megérdemelni, hogy hivatali kötelességeinket kellő ügybuzgalommal, igyekezettel és becsületesen fogjuk teljesíteni. (Igaz! Ugy van!)

Ismételjük: őszintén óhajtjuk, hogy a jó

Isten Méltóságodat a haza javára és kedves családja örömeire sokáig éltesse. (Élénk éljenzés.)

Justh Gyula elnök erre a következőleg válaszolt:

T. uraim és hölgyeim! Fogadják hálás köszönetemet azokért a meleg szavakért, amelyeket ő méltósága az imént ajkaira vett s amelyekben érdemeimet méltatva, támogatásmat kérte.

Nagy köszönettel veszem az önök megjelenését. Ebben az országban, legyen valaki bármilyen állásban, a legkisebttől a legmagasabbig, egyfolyman hasznára válik a hazának, ha abban az állásban, amelyre rendeltetett, mindenkor teljesíti kötelességét. E tekintetben nincs különbség a legalsóbb és a legmagasabb tisztviselő között sem. (Tetszés.)

Ilyen értelemben veszem ő méltósága üdvözlését is, amelyet melegen köszönök. (Élénk éljenzés.) Én is kérem önöket, legyenek szívesek engem támogatni feladatomban — jól mondta ő méltósága, igen nagy feladatomban — teljesítésében. Meg vagyok győződve arról, hogy megértve s kölcsönösen támogatva egymást, hasznos munkát fogunk végezni s működésünk a közös célnak, a haza boldogságának javára fog szolgálni. (Élénk éljenzés.)

Ami pedig a közöttünk való viszonyt illeti: Igérem önöknek, hogy szeretettel szeretettel, rokonszenvet rokonszenvvel, bizalmat bizalommal fogok viszonzni. (Élénk éljenzés.) Feltétlenül igazságos leszek, amint tegnapi elnöki beszédemben is mondtam, de ha az ember igazságos, szigorúnak is kell lennie (Ugy van!), mert a szigor az igazsággal együtt jár. (Ugy van!)

Ismeretlen is nagyon köszönöm azt a kitüntetést, a melyben megjelenésükkel részesítették és kérem Önöket támogassanak engemet, amint viszont én is ígértem Önöknek, hogy igaz érdekeiknek mindenkor támogatója leszek. (Hosszas, élénk éljenzés.)

Ezután Tóth Jánoshoz az új háznagyhoz vonult az egész tisztikar, a melynek nevében Dessewffy Arisztid háznagy tanácsos üdvözölte a háznagyot, aki meleg szavakban válaszolt, biztosítva a tisztikart, hogy egyrészt szigorú lelkiismeretlenség és igazságérzet, másrészt a buzgó kötelességteljesítés jóindulatu méltányolása fogják vezetni működésében.

Férfi- vagy nő-tanító?

Ez a kérdés kérem szakértő előtt is, laikus előtt is: februári — szalmacsépelés! Telik vele az idő! Kiválóbb fontossággal, csupán azok előtt bir, akik fiaikat, vagy leányukat, szeretnék egy tanítói foglalkozás (ha nem is tuba-rózsás, de mindenesetre biztos) kenyérkeresetébe, — be- szerkeszteni.

Szakértő: minden tanító.

Laikus: minden szülő.

Ezek egyike sem vitáz azon, hogy férfi tanító-e jobb, vagy a nőtanító?

Mindkettő szerint: legjobban a jó tanító.

Ilyen pedig, férfiak közt is, nő tanítók közt is, bőven akad.

Bőven akad, — mindkettő között, nem egészen jó tanító is! De hát erről, nem taná-

tudatlan mozdulatot tett, mintegy türelmetlenséget áruva el. Az asszony erre gyorsan viszatántorodott, úgy hogy a férfi most már öntudattal szemlélhette, amint kezét védőleg emelte az arcza elé, mintha attól tartana, hogy megverik, arcza pedig leírhatatlan halálfélelmet áruv el. És mintha villámgyorsan leszakadt volna a hályog a szeméről, tisztán látta az igazságot.

— Nem igaz! — ordított föl a férj, kérges tenyerével rávágva az asztalra. — Te nem is voltál ott, — a szomszédban trécseltél Meulderéknél. Nem láttál semmit. — Nem is figyelt szavainak a hatására, melyeket számítás nélkül mondott, nem mintha próbára akarná tenni az asszonyt, hátha elárulja magát. Egészen önkéntelenül jöttek az ajkára a világosanlátásnak abban a válságos percében, mikor az igazságot megismerte. Az asszony mindent elárult azzal az öntudatlan mozdulattal, mely halálos verejtéket hozott az arczára. Sápadtabb már nem lehetett, mint amilyen volt, azért hát összekuporodott önmagában, remegve, megsemmisülve. Honnan tudta ezt ez az ember? Hallotta talán az ismerősöktől mielőtt átlépte volna a küszöbét? Tudták már mindannyian? Pedig azt hitte, hogy olyan jól el tudta titkolni. Ő már úgy találta a kis halottat az udvaron, amikor haza-

jött, de az első jalkiáltás után nyugalmat erőszakolt önmagára és csak később csinált lármát. Másoknak is ugyanazt a mesét találta föl és eddig még senki sem sejtette az igazat — azt is tudta a férfi. Azután megnyugodott az asszony, amikor látta, hogy nem bántják, de beszélni nem mert többé egy szót se, sem el- lentmondani, sem védekezni.

A férfi leült, egyik pipát a másik után szitta el; többé nem válaszolt, akkor se, amikor az asszony nagyon óvatosan és nagyon remegve valamit hebegett. Nem figyelt többé rá, mint ahogyan nem olvasta meg az óra ütését sem. Csak ült némán, mialatt az asszony végezte rendes napimunkáját a ház körül és amikor elérkezett az ideje, behozta a kávéját. Ő azonban nem nyult hozzá, engedte, hogy kihüljön azon a helyen, ahova letette; rá se nézett többé, mintha nem is volna a szobában. Az asszonyt pedig ezalatt lassan elfogta egy másik fajtájú félelem ennek a néma embernek a láttára. Félelem, mely sokkal rettegettebb volt, mint az első, valami titokzatos aggodalom ami most született meg babonás titokzatosságot hajszoló agyában.

Honnan is tudhatta csak? Ki mondta neki? Megboszulta volna magát az ártatlan gyermek? Vagy talán a fiucska szelleme sugta meg neki?

ÉRMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé literes palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ÉRMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk címkeje, kupakja és dugója az Ermelléki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

csos nyíltan beszélni, mert az igazmondás szava sokfelé elnyilallik. A paedagógusok érzékenyek.

A tanító szereti a — jó munkatársat. A szülő? (ha törődik a gyermek jövőjével), kevesre keresi, a jó tanítót.

Oly egyéni szabadalma ez, minden apának, a minő az orvos, ügyvéd, gyógyszerész, vagy: fűszer-üzletek közösségi válogatás. Bizalom, *hir*, ismeretség, néha tán érdek, vezeti az apát, az anyát, ide vagy amoda. Ha reménye teljesül? nagyon természetesen találja! Ha csalódott? Fáj a csalódás. Erre azonban, nehéz megtalálni az — orvosságot. Maga ment a bajba.

Felesleges bizonyíték, azt hangoztatni, hogy a nőtanítók alkalmazása gazdasági szempontból történik. A jó munka, méltó a jutalomra, akár férfi, akár nő, végezi azt a jó munkát. — Mondják, hogy a nők szerepköre, a főzésnél véget ér. Nagy uraknál, hol meg van a mód, kiválóbb ételek készítésére, igaz még a főzéshez is férfi szakácsot alkalmaznak. Amerika sütő-mosó-intézetéről olvasom, hogy a férfiak ott kenyér-sütés, mosás, vasalás terén, kiváló erőknél bizonyultak. — Előnyben részesülnek.

Kiválónak lett, — egyik, másik; és éppen e kiválóság folytán lesz feltűnővé kapva-kapottá. Ezzel szemben a uekkerék felekezete mutat oly nő-szónokokat, hogy áhitattal hallgatja, férfiak s nők, igen gyakran, igen nagy gyülekezete.

Erdekelt fél e kérdésben, a tanítói pályára készülő ifjak és leányok nagy tömege; azoknak közeli, távoli rokonsága; meg azok a parányi érdek-szálak, melyek minden választás alkalmával, mindenkor s mindenütt megmozdulnak. Ezek előtt igen fontos az a tanügyi kérdés, hogy nők vagy férfiak tanítanak-e fiu iskolában? — ezentul!

Az apa, az anya előtt, az a fontos, hogy gyermekét — jól tanítsák. Legfeljebb azt óhajtja, hogy: jól osztályozzák is! Ez már hibás óhaj, de még mindig kevesebb bajt okoz mint az a merev óhaj, hogy csupán férfi, avagy csupán nő, tanítson-e az iskolában; a fiu iskolában!

Hosszas lenne fejtegetni, miért neveztem a tanítóságot szakértőnek, és a szülők tisztelt tömegét laikusnak. A munkakör követeli, hogy a tanító: szakértő legyen.

Azt meg, hogy a leggondosabb apa, és anya, leginkább vallja magát, laikusnak: harminczöt év óta tapasztalom. A distingválással tehát nem sértek. Sértő lehet, az érdekelt felek elnevezés. De ez elől kitérni, — nincs elég eszem.

Nem a tanítók vagy tanítónők nagyobb számmal alkalmazásában, hanem abban van a hiba, hogy a rátermettséget utólag, elkésve, akkor is az egyének szerint mérlegeljük. Tortenson is, Kuropatkin is, elvégezte a hadiiskolát, mégis minő mások a sikereik. Savoyai Jenő is, I. Nopoleon is aratott fényes győzedelmet, még is minő különbség van, a történelem szavaiban e két nagy vezér méltatásánál, jellemzésénél.

Tanításunk, német kottáról van lefordítva, a nélkül, hogy nyomon követtük a németet. Minisztert meg hadvezért akarunk nevelni fiainkból. Kinozzuk latinnal, göröggel, gyökvonással, holott egészen más téren terem az a sok tudomány, melyre a polgári életben, a legeslegtöbbségnek, szüksége van.

A német tanrendszer — (ugy tudom) — külön iskolában tanítja a miniszterre leendő ifjakat; sőt — (ugy tudom) — hogy a katona iskolákban is, kétféle a tanítás. Az egyik ifjúból jó csapatbiztosít; a másikkól jó törzstisztet nevelnek. Az egyiket nem fásasztják tanulni valóval; a másikat nem fásasztják fegyverforgatással, menetelésekkel.

Mi? egy tömegben tanítjuk a favágóvá, meg a püspökké leendő gyermeket. Szép, szép, sőt igen igen szép, az Egyenlőség eme példája. De: a míg a gyengébb tehetségű gyermek, meg nem érti, tehát meg sem szereti, a hely-, idő-, mód-, ok-, cél- stb. határozó mellékmondatokat: a tehetséges gyermekre, egy-egy kerékkötőként nehezedik, minden nehéz felfogásu, tehát rossz tanuló, jó eszéhez oda van kötve: sok számár.

Bennünk, tanítóknak is van egy két kilónyi hiány. Kiben több, kiben kevesebb! Nem is

vagyunk talán eléggé alkalmas helyre állítva, s talán ez az oka, hogy az elemi iskola V—VI-ik osztálya, évek sora óta néptelen.

Az én igen rövidre terjedő látköröm, Amerika tanításügyét véli legkifejlődöttebbnek. Ott — (értem az Unió területét) — az állam, a család, a tanító, egymással kezefogva, segíti elő a gyermek haladását. Nálunk egy czédula tartja távol az iskolától, nem a berugott nap-számos asszonyt, és a taligást, hanem a királyi táblai bírót, a törvényszék elnökét, az ezredest, az előkelő iparost, kereskedőt, hivatalnokot; szóval a gyermeki tanulás iránt érdeklődő, apát és anyát.

*

Összehasonlításként szeretném elmesélni, az Unió területén félszázad óta létező állami és iskolai életet.

Az Unó gazdálkodási rendszerét mutatja a következő tény. 1865-ben volt a polgárháború. Ez belekerült 1.320.000 ember életébe. Az államadósság felszokott 30 milliárdra. Harmincz évi gazdálkodás után, 1890-ben, kevesebb volt az Unió államadóssága, mint amennyi terheli Magyarországot.

Pedig az Unió kormánya igen bőkezűen segélyez közcélokot. A polgárháborúban részt vett öreg katonák részére legkevesebb havi 50 korona (tiz dollár) segélydíjat fizet. A hatvan éven felül levő, elszegényedett polgárokról az állam gondoskodik. Egy-egy jó könyvet 30—40 ezer példányban küldöz szét iskolák számára ingyen.

Az Unió kormánya arra törekszik, hogy a pénz az állampénztárban meg ne torlódjék, hanem szétoszoljon; gyümölcsöző tőkévé legyen a polgárság keze között. Az iskolák fejlődése bámulatos.

A tanítás anyaga szabad. Magán iskolák felállítására bárhol eszközölhető. A tanulók száma itt igazán a tanítók ügyességétől függ, pedig a tanítással foglalkozók kétharmada — nő! A tanítói fizetés legkisebb foka 800 korona. De van kétezer dollárral fizetett tanító is. Wyoming államban (Észk 30—45. nyh. 105—110) annyira ki van fejlődve a nők munkaköre, hogy középiskolai tanárságot, polgármesterséget, éjjeli őrszolgálatot stb reábiznak nő pályázóra.

Az Unió iskolái a 16 éves korig tanítják az ifjakat. Az írás, olvasás, meg egy kis gyaló számolás a megélhetésre ott nem elég. Az alsófokú iskola erre tanít, a felsőfokú iskola pedig az életre növel. Nagy figyelemben részesül a gyermek hajlama. Szabad teret nyitnak minden megnyilatkozó tehetség számára. Szakiskolák állanak fenn a tehetségek továbbfejlesztésére s nem erőszakolják a gyermek eszére azt, amihez tehetsége, iehát hajlama nincs.

A semmittevés a dologkerülés ismeretlen fogalom. Rest tanulót nem igen látnak. A lassan haladót, gyengébb felfogással bírónak nevezik. Ezeket külön tanítják, tehetségesebb gyermektömeget ismét külön.

Különbözik egymástól a gyors és tehervonat szerepköre, tehát haladása is. Éppen így kell megkülönböztetni a tehetséges és tehetőségtelen gyermekek haladását is. Ne legyen az egyik a másiknak kerékkötője. Ez nem azt teszi, hogy a gyengébb tehetségű örök lemaradásra legyen kárthatva, hanem azt hogy a korlátolt eszű gyermek tanulja azt, amit felfogni képes, nehogy zürzavar támadjon gondolatkörében s ne lehessen belőle szerény sorsu, de egész ember.

Viszont a iehetséges gyermek ne legyen lekötte a haladásban, hanem fejlődjék ki belőlük egy Lincoln, Washington, Edison, Peabody stb.

Szerény körben, — ha éppen megkérdezget valaki, — igen szívesen elbeszélgetek én a »régii világ« és az »új világ« iskoláiról. Egyik apa panaszfeljelentést tett ellenem, hogy soha nem hagyok fel leczkét. Ugyanakkor azzal vádolt a másik, hogy nagyon sokat kívánok a gyermektől. És ez így van velem több mint harmincz év óta.

No most kérem, ha ugyanegy év gyermektömegének gondos, édes papájai vádolják a tanítót tulbuzgósággal is, meg dologkerülés-

sel is, hogy ne lehetne vádat emelni amaz iskolai hatóság ellen, mely egyszer a nőtanítók, máskor meg a férfi-tanítók számát akarja nevelni, szaporítani.

Nem a nő- vagy férfitanítók számának egyensúlyba hozása, nem a tanerők »kihásvánálásának« tájé, gyanút keltő hangoztatása itt a fő, reperálásra nagyon rászorult kérdés, hanem a tanerőknek — tehetség és viszonyok szerinti beosztása. Jó tanulók számára szervezzenek jó iskolát. Jó tanítókkal. A téglahordásra pályázó gyermek pedig tanulja azt, ami neki való. Mindkét iskolához van, lesz alkalma tanító férfi és nő is.

Rátkay Főzsef.

Lakások Nagyváradon.

Tréfásan mondta, de komolyan értette egyik fiatal ügyvédünk, mikor a pertárban, ebben a kedélyes jogászkaszinóban kijelentette:

— Kezdjük meg legközelebb a sztrájkok új fajtaját: a lakbérlok sztrájkját. Új sztrájk lesz ez, a mennyiben ennek a célja nem emelés, hanem leszállítás lesz.

Nevettek az ötleten, de abban megállapodtak, hogy a cél nagyon idején való volna.

A munkások feljajdultak a lakbérviszonyok miatt. Mit csináljon az intelligens ember? A munkás kiköltözödhetik Városligetben építendő saját házába. Hová menjen az a bíró, a kinek közel kell laknia a bírósághoz, az orvos, a kinek a forgalmas helyet kell keresni, a kereskedő, a kinek a jó helyen levő üzletétől nem szabad messze laknia, az ügyvéd, a ki ugyszólván 7—8 utcán kívül másutt meg nem él, mert ott meg nem találják?

Ezeket az utcákon pedig hallatlanul, majdnem immorálisan emelkednek a házbérek.

Nem is olyan régen forgalmas helyen 300 frtért 4—5 szép szobát lehetett kapni. Ma ugyanaz a lakás 500 frt, a Fő-utcán pedig 2 szobás garcon-lakásért szednek 300 frtokat. A Fő-utcán egy intelligens családnak való lakás 1400 koronánál kezdődik, kaszárnyaszerű épületben, sőtét lépcsők kanyarulatain átvezető közlekedéssel. A mellékutczákon 200 koronával olcsóbb a lakás.

De milyen lakás! Régen nem volt szép a ház kívül, de kényelmes volt belül. Ma kívül csupa cifraság, belül pedig csupa-skatulya. A házbér emelkedett, a szobák összehuzódtak kis lyukakká. Ma 2—3 szoba akkora, mint régen egy. Az ár megkétszereződött, a térfogat félfényire apadt: ez éppen négyszeres veszteség.

És ez a változás 10 év alatt állott be.

Van benne részük a szocialista uraknak is, akik tele torokkal sztrájkoltak minden nyáron béremelésért s nem vették észre, hogy a saját fejük fölött is megdrágították az épületet. Addig sztrájkoltak, míg kisztrájkolták magukat a Ligetbe s most ott a kérvény a városnál: adjatok lakást, mert az eddigiek drágák. Persze, hogy drágák. T. Ehrenfeld ur, ön talán meg tudná mondani, miért drágulnak a nagyvárad lakások a kőművés sztrájkok óta?

A szocialisták könnyen segítenek magukon. Város, adj nekünk lakást! De mit tegyen az értelmiség, amely nem sztrájkolhat, hanem kénytelen a sztrájkok árát áthárítás útján megfizetni?

Ha a munkások fenyegető kérvényét tárgyalják a városházán, jó lesz az értelmiség néma panaszát is megszívlelni!

—r.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

Febr. 25. Kath. Szabad Liezeum estélye: dr. Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liezeum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liezeum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liezeum zárünnepélye (estély.)

* **Kanonoki installáció.** A helybeli lat. szert. székesegyházban ma délelőtt fog végbemenni a kanonoki installáció, mely a 9 órai mise után veszi kezdetét. Előbb a fokozatosan előléptetett kanonokokat fogják beiglatni új méltóságukba: *Andrássy* Jánost az éneklő-, *Palotay* Lászlót az ör-kanonoki stambulba, *Bunyitay* Vinczét a székesegyházi főesperességbe — azután pedig a két új kanonokra kerül a sor s *Nogely* Istvánt és *Spett* Gyulát igtatják be, mint új tagokat a Szent László káptalanába.

* **A villamos telep kibővítése.** A villamos műre felügyelő bizottság tegnap ülést tartott, melyen a mű kibővítésével foglalkoztak. A bizottság még egy kilencszáz lóerejű áramfejlesztő gép létesítését tartja szükségesnek, mert csak így szolgáltathatnak áramot a felépítendő villamos vasutnak. Az áramfejlesztő gép beszerzése és a telep kibővítése mintegy *kétszáz ezer koronába* fog kerülni. A telepet okvetlen ki kell bővíteni, mert a mostani be- rendezéssel; tekintettel a fogyasztók nagy számára, nem képes elegendő áramot fejleszteni. A telepkibővítését szükségessé tette a villamos vasut építése s ezért a villamos műre felügyelő bizottság ártirt a városhoz, hogy a telep kibővítése iránt mielőbb intézkedjenek.

* **Ismét új nemesek.** A Tisza kormány fölött már elkongatták a lélekharangot, uralkodásának »gyümölcsei« azonban még minden nap napvilágot látnak a hivatalos lapban, nemesítések alakjában. A tegnapi Budapesti Közlöny ismét két nemesítést hoz. Ő Felsége a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére *Strasser* Rezső és *Strasser* Béla, a Strasser és König budapesti gabonakereskedő cég beltagjai, valamint törvényes utódainak a közgazdaság terén szerzett érdemeik elismeréséül a magyar nemességet »győrvári« előnévvel adományozta. — *Menczer* Lajos kereskedelemügyi miniszteri tanácsos és törvényes utódai is magyar nemességet kaptak »kápolnai« előnévvel a közszolgálat- és a vasutépítés terén szerzett érdemeik elismeréséül.

* **Az üresen hagyott virilis hely.** Nagyvárad város legutóbbi közgyűlése azon abszurd határozatot hozta, hogy a *Száhlender* Károly lemondása folytán Nagyvárad város legtöbb adót fizető névsorában megüresedett egy helyre az év folyamán senkit nem hív be, mert az időközi üresedéseket a törvény szerint az év végén kell betölteni. Ezen határozat ellen *Deutsch* Simon felebbeszésként adott be Nagyvárad városa útján a közigazgatási bírósághoz. Így legfelsőbb döntés alá kerül a sokat vitatott kérdés.

* **A Lukács György utcái csatorna.** Két évvel ezelőtt óriási költségen csatornát csináltak a Lukács György- és Széles-utczákon végig. Most, hogy a hó olvadni kezdett az új csatorna nem képes a vizet levezetni s így a Széles-utczának egyik kocsitja csaknem teljesen víz alatt áll. A mérnökség figyelmét ez uton is felhívjuk a türelmetlen állapotra.

* **A tüzérlaktanya kibővítése.** A katonai felsőbb hatóságok a Vilmos főherceg tüzérségi laktanya nagyobb szabású kibővítését kéri Nagyvárad városától. Tervbe vették ugyanis a helyőrségben levő tüzérség szaporítását és különösen nagyobb mennyiségű felszerelmények elhelyezését Nagyváradon. A kibővítés kérdésében most adta be véleményét *Ragány* János főszámvevő a tanácshoz. Ebből az is kiviláglik, hogy a város ráfizet a kaszárnyákra. A tüzérlaktanya építésére felvett kölcsön törlesztése és a fentartás évenként 45736 koronát igényel s ezzel szemben a katonai kincstár 45003 korona bérösszeget fizet, tehát 733 koronával kevesebbet, mint a város kiadása. Az

sem áll meg, hogy a fogyasztási adók révén ez megtérül, mert a város által fizetendő évi fogyasztási adóösszeget 43,000 koronával emelte a miniszter. A város csak úgy eszközölhetné a kibővítést, ha katonai kincstár felemelné a bérösszeget, másrészt pedig az építési költség egy olyan százalékot térítene meg, mely mellett kár nem érne a várost. A kibővítés 489014 koronába kerülne, míg ezzel szemben a bérösszeg évi 29013 koronával emelkednek. A kibővítés által évi 23676 koronával lenne magasabb a kiadás s így keresztül lehetne vinni a kibővítést. Nagyvárad már a 3-ik lakbérosztályban van, de a tüzérlaktanyáért a 4-ik osztályu díjat fizeti a katonai kincstár, ami által a város évenként 4061 korona különbözetet veszir. A főszámvevő véleménye szerint, ha ezen összeget megfizeti a katonai kincstár, az esetben kibővítheti a tüzérlaktanyát Nagyvárad városa.

* **Egy új utca.** Említettük, hogy Bull Emil és 11 társa a temető mellett megvásárolták a Tóth Jenő-féle telket s azt tizenkét házhelyül felosztva, egy egész új utcát építenek ki s kérték a szükséges kövezést, világítást és vízvezetékét. A városi tanács nem határozott érdemlegesen a beadvány felett, hanem bekívánja előbb a telek parcellázására vonatkozó terveket, helyszínrajzokat és a felosztási tervet.

* **Felülfizetések.** A várad-velencei kath. körnek 1905. febr. hó 18-án megtartott tánczestélye alkalmából felülfizettek: Dr. Szmrecsányi Pál 50, V. J. 20, G. B. 20, N. N. 20, N. N. 10, B. M. 10, Felser Antal 10, Andrássy János 5, B. V. 5, dr. Karsch Lollion 2, dr. Vuicskics Gyula 3, Mangra Vazul 5, Dencs János 2, Meister Ernőné 4, Lindenberger 3, Makkai József 1, Tóth Lajos 2, Papp György 1, Farkas József 50, Szmekta György 5, Maresch Károly 10, Schopper György 20, Schroy Vilmosné 2, Csicsay Alajos 2, Halász Gyula 2, Deryei Ferencz 2, Valez György 1, Hant Frigyes 2, Kassai István 1, Marschand Ödön 2, N. N. 2. Milibák József 2, Kása Nándor 1, Ludvigh József 2, Jablonszky Emil 2, Dus László 2, Novák József 2, Kádár Gyula 1, Vicsay István 3, Náth János 2, Papp János 1, Pálffy Béla 2, Baráthy János 1, Friedl 1, Lénárt József 2, N. N. 2, Darabanth Béla 2 koronát és Röhlich Lajos 1 korona 1 fillért. — Az ajándékképpen kisorsolt képet Schopper Irénke nyerte meg a 67 számmal. — A felülfizetők ez uton fogadják a rendező bizottság hálás köszönetét.

* **Csak 7000 korona.** Hillinger Lipót, a Sas bérlője nagyon panaszkodik a városi tanácshoz intézett beadványában, hogy a vendéglő és szálloda a nagy konkurencia folytán igen rosszul megy s nem bírja a nagy bérösszeget fizetni a szállodáért, hanem évi 7000 korona elengedését kéri. Mivel az egész bérösszeg fel van véve a költségvetésben, a tanács elutasította a kérelmet, annál is inkább, mert a bérösszeg elengedése a törvényhatóság hatáskörébe tartozik.

* **A szociálisták indítványa.** Említettük, hogy a nagyvárad szociáldemokraták mult vasárnapi gyűlésén elfogadták azt az indítványt, hogy a Városliget mögött lévő téren a város építtessen 250 munkás család részére munkás lakásokat s ezek összegét az évi lakbérrel törlesztik. Tegnap Ehrenfeld Adolf és Sichermann Móricz irásban beadták az indítványt Nagyvárad városához, azzal, hogy az indítvány még a márcziusi közgyűlés elé kerüljön.

* **Nyilvános elszámolás.** Az izr. nőegylet szombati mulatsága 1154 kor. 50 fillért juttatott a szegényeknek. A nőegylet elnöksége ezon mond hálás köszönetet azon hölgyeknek és uraknak, kik az »Eleven Ujság«-ban közreműködtek, valamint mindazoknak, kik szives támogatásukkal az est sikerét előmozdították. Felülfizetésekkel hozzájárultak: Schwarcz Jakab (Élesd), Brüll Gyula (Mező-Telegd) 20—20 k., özv. báró Gerliczy Félixné, Nadányi Károlyné, Weisz Ernő, Singer S. (Bécs), Lévy Margit 10—10 k., Schiller nővérek 8 k. Gyémánt József, Moskovits Adolf, Schwarcz László (Budapest), Schwarcz József (Budapest), Brüll Berta, Rimler Károly, özv. Des

Echerolles Kruspér Sándorné, dr. Stern Ödön 7—7 k. Özv. ifj. Schwarcz Abrahámné, Neumann Zsigmondné (Oláh-Szt Miklós), dr. Lánzy József, dr. Bárdos Imre, Darvas Imre 5—5 k. Vermes Kornél, Reismann Mór, Schwarcz Gyula, Ifj. Kohn Sámuelné, Bleyer Lajosné, Perczel Adolf, Grunwald Henrikné, Schwarcz Mártonné, Lichtmann Mórné, Deutsch Margit, Landler Ferenczné, Radó Ignáczné 4—4 k. Schütz Albertné, Neumann Jakabné, Schwarcz Márkus, Glücksmann nővérek, Róz Erzsike, Reismann Jakabné 3—3 k. Günsberger Jenő, Schwarcz Ferenczné, Lichtmann Józsefné, Schwarcz Antal, dr. Berkovics Miklós, Adler Mórné, Fischer Gusztáv, N. N. 2—2 k. Grosz Jenő, Vallerstein Szeréna, Osterreich Antal, Markovits Sándor, Nádor Margit, Günsberg Jenő, Schwarcz Miksáné, N. N. 1—1 korona.

* **Elfogott notórius gazember.** A nagyvárad rendőrséget tegnap távirati uton arról értesítették, hogy a horvátországi Ogulin városban letartóztatták *Fánya* Tógyert a rendőrségünk előtt nagyon is ismert gonosztevőt. Hogy miért tartóztatták le, arról nem szól a távirat, de mi bizonyosak vagyunk benne, hogy nem valami dicsőre méltó cselekedetért.

* **Uj táncziskola.** Antalfyné, a Szigligeti színház volt tagja az ev. ref. leánynevelő intézet tánczmesternője, magán táncziskolát nyit két hónapi kurzussal, az intézet e hó 27-én meg is nyílik. A beiratásokat már megkezdtek a Tisza Kálmán-tér 1. szám alatt. A tanítás a gyermekek részére d. u. 5-től 7 óráig, felnőttek részére 7-től 9 óráig lesz a Szilágyi Dezső-utca 11. számú ház e czélra bérelt két tágas termében.

* **Szücs Laczi** kitünően szervezett magyar daltársulatával folyó hó 16-án, csütörtökön kezdte meg előadásait — teljesen új műsorral — a **Szabó Gyula** Körözs-utcai éttermében, mely alkalommal színre kerülnek: *magán és pár jelenetek, egyvelegek, tánczok és kacagató bohózatok.* *Federdy* Vitos gyorsszobrász minden este más mutatványt produkál. A daltársulat legújabban kurucz nótákat ad elő. Tegnap érkezett meg a társulat új tagja, *Kovács* Ilonka. **Szücs** Laczi igazgató Vén cigány című melodramát ad elő, melyet *Farkas* Imre az ismert nevű poéta írt. Legközelebb *Papp* Ferencz baritonista fog fellépni, ki annak idején *Dankó* Pista társulatának volt egyik erőssége. — *Családi műsor.* — Előadás kezdete fél 9 órakor. — 12 óra után *nagy moulin Rouge á la Ósbudavár.*

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: János vitéz.

Péntek: János vitéz.

Szombat: János vitéz.

Vasárnap: János vitéz.

Ifjúsági előadás. Ma délután 3 órakor ifjúsági előadás lesz a Szigligeti színházban, színre kerül a »Bánk-bán.«

János vitéz. Kacsóh-Bakonyi nagyhatású daljátéka kerül színre ma este 6-odszor a Szigligeti-színházban az ismert kitünő szereposztásban. E bájos darab iránt oly állandó a közönség érdeklődése, hogy már a mai 6-ik előadásra is nagyon sok jegy elkel. A színház igazgatója e fényes sikerű daljátékot egész héten minden napra a műsoron hagyja, hogy a vidékről érkező közönség is megismerhesse.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 25. A Harmonia tánczestélye.

Február 25. Tisztibál a Csarnokban.

Márcz. 2. Az »Otthon« tánczestélye a Sasban.

Márcz. 4. A V.-velencei Polgári kör bálja.

Márcz. 4. Tiszti bál a Csarnokban.

Igazságszolgáltatás.

Béke helyett halál.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

Szász János brátkai vasuti munkás a múlt év október 26-ikán részegfővel elment régi haragosához, Popa Nucz földműveshez, hogy kibéküljön vele. Popa és felesége azonban semmi hajlandóságot nem mutattak a kibékülésre, sőt szidni kezdték haragosukat. Szász egy ideig csak tűrte a szidást, de később kijött a béketüresből s revolvert rántva lelőtte Popát és feleségét, kik rögtön szörnyet haltak. A csendőrség elfogta a gyilkos Szász Jánost, kit tegnap vont felelősségre a nagyvárad királyi törvényszék, mint esküdtbíró.

Az esküdtszék elnöke: *Csulyók Béla* dr volt. Szavazó bírák: *Korn Lajos* és *Biszterczky Elemér*. A közvádat *Baróthy Pál* királyi alügyész képviselte; a vádlottat *Kripka Henrik* dr ügyvéd védte.

Rendes esküdtek: *Tikász András*, *Gyöngyösi István*, *Kovács István*, *László József*, *Oláh György*, *Dobos Menyhért*, *Karger Sándor*, *Mezey Mihály*, *Tarsoly Ferencz*, *Deák György*, *Vargha Pál*, *Cser János*.

Pótesküdték: *Jakab József* és ifj. *Radovits Sándor*.

Az esküdtszék megalakulása után *Csulyók Béla* dr elnök megnyitotta a tárgyalást s elővezettette a vádlott Szász Jánost.

Szász János elmondja, hogy azért ment Popákhoz, hogy kibéküljön velük, ők azonban békülés helyett szidalmakkal illették, sőt tetlegességre is vetemedtek. Erre aztán ő revolvert rántott és lelőtte Popát és feleségét. Tettét azonban oly részeg állapotban követte el, hogy nem igen tudta, hogy mit csinál.

A tanúk mindenben egybehangzóan vallottak a vádlottal, csak abban nem, hogy Popa és felesége tetlegességre vetemedtek.

Baróthy Pál alügyész kéri, hogy emberölés büntetésében mondják ki az esküdtek bűnösnek a vádlottat.

Kripka Henrik dr védő azt állítja, hogy a vádlott oly nagy foku felindulásban és részeg állapotban követte el tettét, mely enyhébb beszámítás alá esik s ezért kéri az esküdteket, hogy erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondják ki a vádlottat bűnösnek.

Az esküdtek a védő álláspontjára helyezkedtek és erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondták ki Szász Jánost bűnösnek.

A királyi törvényszék bíróság erős felindulásban elkövetett emberölés anyagi halmazatában mondtotta ki a vádlottat az esküdtek verdiktje alapján bűnösnek s ezért öt *nyolcz évi fegyházra* és *nyolcz évi hivatalvesztésre* ítelték.

Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

IPARÜGYEK.

Ipartestületi gyűlés. Az ipartestület előljárósága f. hó 23-án csütörtökön délután 5 órakor tartja meg a havi rendes ülését, melyen az ipartestület kötelékébe tartozó iparos polgárok, mint hallgatók részt vehetnek. Nagyvárad, 1905. február 23-án. *Bertsey György*, ipartestületi elnök.

TÁVIRATOK.

Nem kell átmeneti kormány.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

Budapest, febr. 22. (Saját tud. táv.) A függetlenségi 48-as párt ma este hat órától tíz óráig értekezletet tartott *Kossuth Ferencz* elnöke alatt.

Kossuth Ferencz elnök bejelentette, hogy az eddigi tárgyalások semmi eredményre nem vezettek. *Andrássy Gyula* gróf vagy valaki más a disszidensek közül nem vállalkozik kormányalakításra, mert a disszidensek az ujonczjavaslat megszavazása nélkül nem akarnak semmit sem tenni.

A függetlenségi pártnak pedig elve, hogy az ujonczjavaslatot csak a költségvetés letárgyalása után fogják megszavazni. Az átmeneti kormányról is sokat beszélnek. Szeretném tudni, — mondja *Kossuth* — hogy mi a véleménye a pártnak erről a kérdéssel. Érdeklődésemmel nem akarok senkit sem felfogásától eltéríteni, csak tisztán azt szeretném tudni, hogy van-e híve a 48-as pártban az átmeneti kormánynak?

Holló Lajos, *Bartha Miklós*, *Olay Lajos*, *Zichy Vladimir* gróf és *Polonyi Géza* között hosszabb vita indult meg, mely után elhatározták, hogy az átmeneti kormány eszméje meghiusultnak tekinthető.

A hirlapírók a házelnöknel.

Budapest, febr. 22. (Saját tud. táv.) Az országgyűlési hirlapírók ma délután *Rákosi Viktor* vezetése alatt tisztelegtek *Justh Gyula* képviselőházi elnöknel. A hirlapírók nevében *Rákosi* üdvözölte az elnököt, ki hálásan köszönte meg a tisztelegést.

A néppárt az átmeneti kormány ellen.

Budapest, febr. 22. (Saját tud. táv.) A néppárt körhelyiségében ma este majdnem az összes párttagok összejöttek s bár nem tartottak értekezletet, mégis nagyfontosságú eszmecsere folytattak, melyben *Zichy Nándor* gróf vezetett.

Az eszmecsereből meg lehet állapítani, hogy a néppárt fölfogása nagyon közel áll a függetlenségi párthez, mert majdnem minden tag ellene van az átmeneti kormánynak.

A románok és az ellenzék.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A román aktivisták ma megállapodásra jutottak. Az aktivisták kijelentették, hogy minden olyan kormány ellen harcolnak, mely magáévá teszi a Berzeviczy-féle népoktatási reformot, melyért aktivistákba léptek.

A többi politikai kérdésekben az ellenzékkel fognak szavazni, mert a függetlenségi párt áll elveikhez legközelebb. Kimondták azt is, hogy a tótokkal és a szerbekkel együtt külön pártot alakítanak s belépésre felhívják a szabadelvűpártban levő román képviselőket is. A nemzetiségi párt, — melynek elnöke *Mihályi Tódor* lesz, — így 20 tagot

fog számlálni. A román aktivistáknak sajtó organuma is lesz, amennyiben Budapestre hozzák föl a most Szászvárosban megjelenő »Libertate» című lapot, melyet napilappá fognak tenni.

A Reichsrath elnöke.

Bécs, február 22. A Reichsrath mai ülésén megválasztották az új elnököt. Leadtak összesen 269 szavazatot. A szavazólapok közül 51 üres volt *Gróf Vetter* kapott 216 szavazatot s 2 szavazat esett *gróf Sternbergre* is. E szerint *gróf Vetter* lett újra a Reichsrath elnöke. Szavazás után megköszönte a bizalmat s az elnöki székét elfoglalta.

Az osztrák-magyar hajóhad Szalonikiban.

Konstantinápoly, febr. 22. Az osztrák-magyar hajóhadnak Szalonikiban érkezése némi hatást tett. Nem igaz az a hír, hogy ez tüntetés a célból hogy a macedon pénzügyi szabályzatot elfogadják. A Szalonikiba való érkezés programmszerűen történt. A hajóhad Szmirnában és egyebütt is kiköt.

Az orosz forradalom.

Suchuen-Kalo, február 22. A sztrájk általános. A bujtogatók fenyegetésének hatása alatt az az üzleteket bezárták. A fuvarosok és sajkások is sztrájkolnak. Sem kenyert, sem húst, sem egyéb élelmiszereket nem lehet kapni. Ma este két mézárósboltot katonai őrizet alatt megnyitottak. Az utcán sok munkanélküli jár-kál. Számos katonai őrzőjáratot látni. A lakosság egy része éhezik. A munkások vezetői igérik, hogy a sztrájknak nem sokára vége lesz.

Varsó, február 22. Ma *Zwiebel* bórkereskedőt saját házában zsidó munkások megölték. *Körner* csipkegyárosi igazgatót, amidőn visszatért munkások megakarták ölni, ami azonban nem sikerült.

Pétevár, febr. 22. A bakui zavargások tartanak. Az elkeseredettség a végsőig fokozódik. Egyes városrészekben fosztogatnak, város egyik részében tűz van. A békés lakosság helyzete borzasztó. Általános a félelem, Barakanakban is zavargás ütött ki. A Bakuban állomásozó csapatok úgy látszik, nem elegendők a rend helyreállítására.

Kiev, február 22. A délnyugati vasut alkalmazottjainak sztrájkja ma is tart. Rendzavarás nem történt.

A háboru.

London, febr. 22. A Daily Telegraph jelenté Tokióból: Ma érkezett jelentések szerint *Kamimura* tengernagy hajóhada az indiai Océán közelében van. Ezért azt hiszik, hogy a közel jövőben nagy tengeri csata várható.

NYILTÉR.

Nincs lehetetlenség! Ez már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden revő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még órák és ékszer is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő tárgyakat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép ajándékot vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javítás pontosan, jótállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJÁMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi szálloda.

Értesítés!

Mély tisztelettel van szerencsém nagyra-becsült megrendelőim szives tudomására hozni, hogy az általam alapított **Lebovits és Grosz** cégéből, mint az üzlet tulajdonképeni szakértő vezetője kiléptem. Szabad legyen tehát arra kérnem igen tisztelt megrendelőimet hogy további szives rendeléseikkel régi **Bazár épületbeli** (színház oldal) helyiségemben méltóztassanak felkeresni, ahol a mérték vételt személyesen teljesítem. Ha tehát bárki az én nevemben akarna eljárni, tisztelettel kérem mint illetéktelent visszautasítani. Magam pedig továbbra is minden erőmből iparkodom, hogy a közönség megtisztelő bizalmára ezentul is érdemes legyek. Felhívom a t. közönség szives figyelmét a műhelyemben készült **legelegánsabb**

szinpadai és báli-czipőkre,

melyek kizárólag nálam szerezhetők be. Kérem a közönség további jóakaratu támogatását s maradtam kitünő tisztelettel

LEBOVITS MIKSA

a Szigligeti-Színház czipőszállítója

(Bazár-épület, színház felőli oldal)

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint ismét egy első rangu üzletet sikerült megvennünk, melyet **e hó 22-től** kezdünk elárusítani.

A raktár a következő cikkekkel áll:
500 valódi Norbert Langer és Regenhardt-féle Rumburgi vásznak. Ajóui asztalnemű garmiturák, asztalkendőkből.

120 és 140 czm. széles gyapju szövetekből.
Blans-Engis és Lausini selymek.
Czérna ruha zephirek.
Francia batisztok, gyapju delainek,
Vollok, csipkés aplicációk,
Agy garmiturák, férfi ingek stb.

Mindezen cikkeket a legjutányosabb árakban bocsájtjuk a vevőközönség rendelkezésére és saját érdekükben történik, ha bevásárlásaik előtt dusan felhalmozott raktárunkat megtekintik.

Teljes tisztelettel

Kohn Márton és Tsa,
Kossuth-Lajos-u. Füchsl-palota.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

65.

A kétségbeesés, a megvetés ön maga és büne iránt kifejeződött szenvedélyes hangjában s égő szemében. Éreztem, hogy elhalványultam és egész tőstemben reszkettem, mert akaratom ellen is gyanítani kezdtem, hogy szavai nem egy beteg agy őrzöngései, hanem rettenetes igazság.

— Nem igaz! nem lehet igaz! — kiáltám. — Te képtelen vagy ily aljasságra, ily gonoszságra! Nem tudom elhinni!

Gillian türelmetlenül nézett rám.

— Pedig minden szavam igaz. De hogy

is tudnád te, tiszta, ártatlan gyermek megérteni, hogy egy olyan asszony, a milyen én vagyok, mire képes. A mit elmondtam, mind igaz. Berti az én bűnömért szenvedett. Helyettem viselte el a vádat, ő maga ártatlan volt. Én loptam el a fülbevalót...

Sokkal izgatottabbak voltunk és sokkal inkább elfoglalva önmagunkkal, mintsem észrevettük volna, hogy a szoba ajtaja kinyílt s hogy sir Gilbert állott az ajtóközben, néma hallgatással.

Később megtudtuk, hogy feleségét kereste, a parkon keresztül a papi lakba követte s az üvegajtón keresztül látta őt. Megkerülte a házat s a rendes bejáraton, az előszobán ment be és elég jókor érkezett, hogy a felesége vallomását meghallja.

Gillian utolsó szavainál előre lépett s kezét karjára tette. Gillian megfordult s iszonyu kiáltással nézett rá.

Egy pillanatig hallgatva néztek egymásra. Egész életemben azért fogok imádkozni, hogy soha se lássak többé olyan jelenetet. Sir Gilbert arca majdnem oly kisérteties volt, mint Gilliané, szemei égtek s keze görcsösen szorította felesége karját.

— Igaz az, a mit beszéltél? — kérdezte. Beszélj, mondd az igazságot! A tiszta, leplezetlen igazságot! Igaz az a történet, melyet elbeszéltél?

— Igaz, igaz!

Gillian hangja kétségbeesést árult el, a szavakat zokogva ejtette ki s esdeklőleg nézett föl bírāja szigorú arcába.

— Te loptad el a fülbevalót és hallgattál? Megengedted, hogy Berti lakoljon a te bűnödért? — kiáltá sir Gilbert erős fölindulással. Oh, soha sem hittem volna, hogy egy asszony ily nyomorult gonoszságra képes... Az én feleségem — gyermekeim anyja — tolvaj! — morogta fájdalommal, dühvel, sebzett büszkességgel.

Gillian megértette szavait, hirtelen borzongás futotta végig merev alakját, térdre esett a férje előtt s kezébe rejtette arcát.

— Gilbert, bocsáss meg! Teérted vétkeztem... Azért követtem el azt a bűnt, mert nagyon szerettelek!

Férjének arcáról nem tűnt el a szigorúság — gyönyörű szerelem, mondá! Olyan szerelem, melyre bármely férfi büszke lehet!

— mondá metsző gunnyal. — és te négy évig folytattad ezt a játékot? Négy évig tettél bolondá engemet?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Téli házi ipari tanfolyamok kiállításai. A m. kir. gazdasági h. szaktanár által a tél folyamán Derecske, Bihar és Szakál községekben a földművelésügyi miniszterium anyagi támogatásával rendezett tanfolyamokon elkészült *kosárfonási, seprű, kefe, szalma és bognár* ipari tárgyakkal, nevezett községek tanácstermeiben folyó hó 24-től 28-ig ideiglenes kiállítások rendeztetnek. A kiállítások célja bemutatni nevezett községekben a tél folyamán az egyes tanfolyamokon a község kiscgazdái s a gazdasági ismétlő iskola növendékei által elkészült egyszerű ipari dolgokat vagyis téli időnek kiscgazdáink által történt hasznos felhasználását. A kiállítások Debreczenben, hol mind az öt iparág üzése felkaroltatott f. hó 24-én a déli-éltti órákban nyílik meg s 26-án a délutáni órákban nyer befejezést. Bihar községekben, hol csakis vesszőfonási tanfolyam tartatott a kiállítás e hó 27-én, a d. u. folyamán lesz megtartva.

A kiállítások a »Szakál«-i vesszőfonási tanfolyamnak f. hó 28-án a délutáni órákban történendő bezárásával végződnek. A kiállításokon — melyeknek megtekintése teljesen díjtalan — szívesen láttatik az érdeklődő közönség, hol azonkívül hogy némi tájékozást szerezhet az érdeklődő megyénk felsorolt s a téli hónapok alatt a kiscgazda közönség által elsajátítható iparágakról; esetleg egymás házi ipari,

főleg takarmányos és szőlőszállító kosarak egyszerűbb s főleg a kiscgazda osztálynak szükséges szalma, seprű, kefe és egyéb munkákból a jelzett időben és tanfolyamokon — a kiosztás s visszatartáson kívül fennmaradó mennyiségekhez képest, némi beszerzéseket is eszközölhet. A kiállításokon készült tárgyak egy része a készítőik között a kiállítások berekesztésével buzdításul ki fog osztatni.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, febr. 22.

Buza ápr.-re	— — — —	19.78
Buza máj.	— — — —	19.60
Rozs ápr.-re	— — — —	15.44
Tengeri májusra 1905.	— — — —	13.88
Zab ápr.-ra	— — — —	14.92
Repeze aug.-ra	— — — —	22.10

Értéktözsde.

Budapest, febr. 22.

Osztárhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámloló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Oszták-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. febr. 22-én

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.90
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.25
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	98.45
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesön	— — —	218.—
Tilza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	172.—
Oszták járdék papirban	— — —	99.90
Oszták járdék ezüstben	— — —	100.30
Oszták járdék aranyban	— — —	119.50
Oszták korona járdék	— — —	1.00
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	157.75
Oszták magyar bankrészvény	— — —	16.35
Magyar hitelbank részvény	— — —	78.8—
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	68.2—
Oszták-magyar államvasuti részvény	— — —	65.3—
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.61
Német birodalmi márka	— — —	11.720
London vista	— — —	24.015
Páris vista	— — —	95.30
20 márkás arany	— — —	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Diószeghi István

órák és ékszerész

Nagyvárad, Teleki-utca

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javitás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

Erdélyi fajalmák

kaphatók, ugymint: *Batul, Ranet, Sávári és pogácsa alma.* Kilója: 12, 14, 18, 20, 24 krajczárért. Visszont-elárusítók árendéjében részesülnek.

Raktár Színház-u. (dr. Adorján ház), és Teleki-u. 24. sz.

A közelgő
Farsangi ünnepekre
ajánlja:
MOLNAR LAJOS
Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos
saját termésű
nagyvárad- és ménesgyoroki-borait
palackosan és hordóban.

Hordóborok:
Nagyvárad-uj-bor, fehér HI-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó 50 frtól feljebb
Ménesi sauvignon fehér csemegebor 80 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit üveg	—32 kr.
" " " " " "	" " " "	—40 " "
1900-as ürmös ó	" " " "	—40 " "
Ménesi Kadarka vörös	0.7 lit. palack	—90 " "
" Cabernet	0.7 " "	—1 " "
" Sauvignon	0.7 " "	—110 " "
" " " "	0.5 " "	—75 " "

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
Telefonszám: 406.

Első biharmegyei
Kávé és Tea
kiviteli üzlet.
Maár és Szabó
Nagyvárad, Fő-utca.
(Moskovits-palota.)

Ajánlunk nyers kávékat kilóját
2 K 40 fill.-től 4 K 48 fillérig.

Pörkölt kávé
Cuba kiváló finom 1 kiló 4 K 80 f.
Cuba Jáva és Mocca keverék 4 K — f.
Cuba finom 1 kiló . . . 3 K 20 f.

TEAK nagy választékban
kilója 6 koronától 20 koronáig.

Naponta friss teavaj, mindennemű
friss felvágottak, prágai sódar.
Mindenféle conservek, befőttek,
déli gyümölcs aszalványok, pásté-
tomok, párolt, olajos halműek
és sajtfélékben nagy választék.
Vidéki megrendelések a legponto-
sabbban eszközöltnék.

kiváló tisztelettel:
Maár és Szabó.

Mindenféle ásványgyógyvizek és az ELOPATAKI-víz
főraktára Biharvármegye részére.

BATUL-ALMA kilója 32-40 fillér. Naponta friss
Kugler mignon sütemények.

Kiadó lakás.
Nagyvásár-tér 60. szám alatt
(volt Mandl-ház) első emeletén
5 szobából álló lakás mellék-
helyiségekkel 1905 május 1-től, to-
vábbá a Lukács György u. 6 szám,
(volt Rómer házban) 2 szobá-
ból álló garcon lakás minden
óra kiadó.
Értekezhetni a *Polgári takarékpénztárnál.*

A
„Nagyvárad- Hitelbank“
részvénytársaság
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)
házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamattal
és a legelőnyösebb feltételek mellett
törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,
melyeket a legrövidebb idő alatt fo-
lyósít. Kölcsonkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozású kölcsonöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.
Ellogad betétkönyvecskére és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett **5°-os** kamatot
összeg után fizet.
Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.
Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad. **Az igazgatóság.**

Magyar műbutorgyár
részvénytársaság.
NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.
Modern lakás, szálloda és kávé-
ház berendezések iparművészeti
vállalata. Telefon: 421 sz.

Elegáns matt és fényezett
BUTOROK
jutányos gyári árban.
GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.
Raktárak: Nagyvárad, Baja.

Zálogházi árverés.
A „Biharmegyei Takarékpénztár“
zálogosztálya
1905. márczius 7-én árverést tart.
Az elzálogosított tárgyak márcz. 6-ig rendezendők.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
értési a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyaszt-
közönséget, hogy tással egyetként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes
fényképesz lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyer-
gyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
ívlámpák **árak mellett.**
kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló
szempalczák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.